

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 P 053763 15 GŽ
Brčko, 10.08.2015. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Kovačević Maide, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Gligorević Ruže kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice B.D. iz B., koju zastupa punomoćnik S.M., advokat iz B., protiv tuženog „R.“ d.o.o. B., kojeg zastupa zakonski zastupnik S.M., a njega punomoćnik O.D., advokat iz B., radi naknade štete, v.sp. 6.800,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 053763 13 P od 14.10.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 10.08.2015. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog „R.“ d.o.o. B. se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 053763 13 P od 14.10.2014. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 053763 13 P od 14.10.2014. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„I Obavezuje se tuženi da tužiteljici naknadi nematerijalnu štetu i to:

- na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 3.500,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 14.10.2014.godine pa do konačne isplate,
- na ime duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 1.720,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 14.10.2014.godine pa do konačne isplate,
- na ime pretrpljenog straha iznos od 1.500,00 KM,

odnosno ukupan iznos od 6.720,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 14.10.2014.godine pa do konačne isplate, kao i da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.500,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II Tužiteljica se odbija sa dijelom tužbenog zahtjeva kojim je tražila da sud obaveže tuženog da na ime naknade materijalne štete tužiteljici isplati iznos od 80,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 30.12.2011.godine pa do konačne isplate.“

Protiv prvostepene presude, žalbu je blagovremeno izjavio tuženi „R.“ d.o.o. B. (u daljem tekstu tuženi) zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da uvaži žalbu i prvostepenu presudu ili preinači i odbije tužbeni zahtjev, ili ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tužiteljica B.D. iz B. (u daljem tekstu tužiteljica) nije odgovorila na žalbu tuženog.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 8/09, 52/10 i 27/14, u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da žalba nije osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici zahtjev je tužiteljice da joj tuženi naknadi štetu za pretrpljene fizičke bolove, duševne bolove zbog umanjenja opće životne aktivnosti i za pretrpljeni strah, uzrokovanu teškom tjelesnom povredom zadobijenom na radu prigodom obavljanja redovnih poslova i zadataka svoga radnog mjesta spremačice. Uz zahtjev za naknadu nematerijalne štete, tužiteljica je stavila i zahtjev za naknadu materijalne štete i za dosudu zakonske zatezne kamate i troškova parničnog postupka.

Tuženi je protivljenje tužbenom zahtjevu iskazao tvrdnjom da on „ne snosi nikakvu odgovornost za nastali štetni događaj“, već tužiteljica zbog nekorištenja opreme koju je obezbijedio.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužiteljica temelji svoj zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima je tuženi osporio tužbeni zahtjev i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi njihove zahtjeve i navode):

da je tužiteljica zaposlenik tuženog na radnom mjestu spremačice (higijeničarke),

da je prema podacima iz Prijave o nesreći na poslu, tužiteljica 30.12.2011. godine doživjela na radnom mjestu nesreću prigodom pranja prozora padom sa stolice uslijed njenog puknuća,

da je tužiteljica tvrdila da ne može prozore prati bez da se popne na ljestve, dok je tuženi tvrdio da joj za pranje prozora nisu potrebne jer je obezbijedio „teleskope“ dužine do 9 metara i da nije bilo potrebno ni da se penje na stolicu da bi oprala prozore,

da je inspektor rada u pomenutoj Prijavi o nesreći na poslu dao mišljenje da je uzrok nesreće „nedostatak opšte zaštite na radu“,

da je prilikom štetnog događaja (nesreće na poslu), prema nalazu vještaka kirurga, tužiteljica zadobila prelom lijeve palačne kosti koja se kvalificira kao obična teška tjelesna povreda,

da je uslijed zadobijene povrede, prema nalazu vještaka kirurga, tužiteljica trpjela bolove jakog intenziteta tri (3) do četiri (4) dana, srednjeg intenziteta oko dvije (2) nedelje, slabog intenziteta oko osam (8) nedelja,

da prema nalazu istog vještaka zbog smanjene pokretljivosti u lijevom ručnom zglobu gdje i dalje postoji blagi otok i bolnost pri aktivnim i pasivnim pokretima i ograničenost pokreta u lakom stepenu u svim pravcima kao i zbog djelimične hipotrofije mišića lijeve podlaktice i šake, kod tužiteljice postoji umanjnje opće životne aktivnosti do 10%,

da je prema nalazu vještaka psihijatra, uslijed zadobijene povrede tužiteljica doživjela akutnu psihičku reakciju na stres čiji je osnovni simptom strah i da je trpjela strah jakog intenziteta oko dva (2) sata, srednjeg intenziteta petnaest (15) dana i slabog intenziteta dva (2) mjeseca, a da joj je psihička ravnoteža bila narušena oko šest (6) do sedam (7) mjeseci,

obzirom da se tuženi branio tvrdnjom da za pranje prozora nije bilo potrebe da nabavlja ljestve, niti da se tužiteljica penje na stolicu pošto je za pranje prozora i ostale higijeničarske poslove obezbijedio „teleskope“, a da tu tvrdnju nije dokazao adekvatnim dokaznim sredstvom, a kako je ocijenio da pranje prozora „predstavlja opasnu djelatnost....obzirom da iziskuje veće naprezanje i rizik pogotovo ako se prilikom pranja prozora zbog veličine...moraju koristiti ljestve“ i da „penjanje na stolicu ili ljestve predstavlja povećan rizik od povređivanja zbog mogućeg pada ili okliznuća“, prvostepeni sud je zaključio da je za ovu štetu uzrokovanu tužiteljici puknućem stolice i padom tužiteljice prigodom obavljanja poslova i zadataka radnog mjesta odgovoran tuženi (poslodavac) u smislu odredbe člana 173. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima, budući da se nije oslobodio odgovornosti na način propisan odredbom člana 177. Zakona o obligacionim odnosima,

a, obzirom na težinu povrede, intenzitet i dužinu trajanja fizičkih bolova i straha i stepen umanjnja opće životne aktivnosti, prvostepeni sud je zaključio da tužiteljici pripada novčana naknada za ove vidove nematerijalne štete i to, uvažavajući orijentacione kriterije i dosadašnju sudsku praksu za pretrpljene fizičke bolove u iznosu od 3.500,00 KM, za pretrpljeni strah u iznosu od 1.500,00 KM i za umanjnje opće životne aktivnosti u iznosu od 1.750,00 KM (iznos ostao nakon umanjnja za iznos od 280,00 KM koji je prije isplaćen), dok je prvostepeni sud odbio tužbeni zahtjev za dosudu materijalne štete, ali kako se taj dio prvostepene presude žalbom ne pobija, nije predmet razmatranja žalbenog vijeća.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

Odluka prvostepenog suda je pravilna.

Tuženi smatra da je prvostepeni sud njegovim obvezivanjem tužiteljici naknaditi štetu, povrijedio Zakon o parničnom postupku i to odredbu člana 7. (raspravno načelo) i odredbu člana 8. (ocjena dokaza), pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje i pogrešno primijenio odredbu člana 71. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine-prečišćen tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 19/06, 19/07, 25/08, 20/13,31/14 i 1/15, u daljem tekstu Zakon o radu) o odgovornosti poslodavca naknaditi zaposleniku štetu po općim propisima obligacionog prava, kao i odredbu člana 173. Zakona o obligacionim odnosima o odgovornosti za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti.

Žalbom kroz sva tri žalbena razloga u bitnom tvrdi, da je prvostepeni sud pravilno cijenio izvedene dokaze, posebno iskaz njegovog direktora za kojeg nalazi da ga ni tužiteljica nije osporila, da bi u tom slučaju pravilno zaključio da je obezbijedio „sva sredstva za čišćenje prozora, pa tako i tzv. teleskopi“ i da se zato tužiteljica da bi oprala prozore nije morala penjati na stolicu ili ljestve i da stoga nema njegove odgovornosti za štetu, već da je šteta nastala isključivom krivicom tužiteljice. Također, smatra da pranje prozora „ne može predstavljati opasnu djelatnost“, nego „uobičajenu radnju....higijenskog održavanja“ i da označavanjem te djelatnosti „kao opasne“ prvostepeni sud odredbu člana 173. Zakona o obligacionim odnosima „ekstenzivno“ tumači i pogrešno primjenjuje u ovom slučaju.

Takve, međutim, tvrdnje tuženog ovaj sud nije našao osnovanim, jer je protivno žalbenim navodima ocijenio da je prvostepeni sud temeljem provedenih dokaza pravilno utvrdio sve činjenice i okolnosti o kojima se vodi spor i koje su relevantne za odlučivanje o postavljenom tužbenom zahtjevu sa aspekta odredbi Zakona o radu i Zakona o obligacionim odnosima o obvezi poslodavca u slučaju nesreće na poslu izazvane njegovim propustom nabaviti odgovarajuća sredstva za rad i sredstva zaštite na radu, naknaditi zaposleniku uzrokovanu štetu, po kojima se tužbeni zahtjev raspravlja i prosuđuje. Svakom sudioniku u postupku, prvostepeni sud je omogućio da iznese sve činjenice i okolnosti na kojima zasniva svoj zahtjev ili kojima pobija navode i dokaze protivnika i da se izjasni o navodima i dokazima protivnika. Obzirom na predmet spora, prvostepeni sud je pravilno cijenio sve izvedene dokaze, pa i žalbom ukazane iskaze direktora tuženog i tužiteljice i to upravo onako kako mu nalaže odredba člana 8. Zakona o parničnom postupku, a svakom od dokaza je dao odgovarajući značaj sa aspekta relevantnih pretpostavki propisanih gore pomenutim materijalnim propisima za obvezu tuženog naknaditi tužiteljici štetu u dosuđenim iznosima i stečeno uvjerenje o osnovanosti tužbenog zahtjeva je opravdao dovoljnim i uvjerljivim razlozima koje ima činjeničnu i pravnu osnovu. Time u pravcu istaknutih žalbenih razloga i navoda nisu učinjeni ni propusti činjenične, ni materijalnopravne naravi, a ni propusti procesne naravi kakve ima u vidu odredba člana 318. Zakona o parničnom postupku.

Jer, u smislu odredbe člana 71. Zakona o radu, poslodavac odgovara za štetu koju je zaposlenik pretrpio na radu ili u vezi s radom, s tim što postoje okolnosti zbog kojih se može osloboditi odgovornosti i one su različite i zavise da li odgovara po osnovu pretpostavljene krivice, ili po kriteriju uzročnosti. A, okolnosti koje isključuju odgovornost poslodavca u slučaju odgovornosti po osnovu krivice su: nužna odbrana, stanje krajnje nužde, dozvoljena samopomoć i pristanak oštećenika, odnosno zaposlenika (odredbama članova 161., 162. i 163. Zakona o obligacionim odnosima propisani slučajevi isključenja odgovornosti kada zakon priznaje jači interes štetnika zbog kojeg nedopuštena radnja postaje dopuštena), dok odgovornost poslodavca koja se temelji na riziku od opasnih stvari, odnosno objektivnoj odgovornosti, isključena je, samo ukoliko je šteta nastala krivicom zaposlenika (oštećenog), treće osobe i uslijed više sile.

Dakle, za štetu uzrokovanu zaposleniku, poslodavac odgovara ili po osnovu krivice, ili po osnovu rizika. Po osnovu krivice odgovara kada je šteta nastala zbog njegovih (poslodavčevih) nepravilnih ili nezakonitih postupaka u kom slučaju samo nužna odbrana, stanje krajnje nužde, dozvoljena samopomoć i pristanak zaposlenika isključuju odgovornost poslodavca za štetu, a po osnovu rizika odgovara kada je šteta nastala uslijed djelovanja opasne stvari (objektivna odgovornost) u kom slučaju se oslobađa odgovornosti za štetu ako dokaže da je šteta nastala krivicom zaposlenika ili treće osobe ili uslijed više sile.

A, kada je to tako i kod temeljem provedenih dokaza u prvostepenoj presudi utvrđenih relevantnih činjenica i okolnosti kako ih u suštini prikazuju obje strane, ili ih bar tuženi nije argumentirano osporio i pobio, da je tužiteljica doživjela nesreću na poslu za čiji nastanak je inspektor rada konstatirao da je "nedostatak opšte zaštite na radu", a da je odredbom člana 39. Zakona o radu propisana obveza poslodavca obezbijediti sredstva zaštite na radnim mjestima i njihovo korištenje od strane zaposlenika, da se iz provedenih dokaza ne može zaključiti da je tužiteljica time što je bila prinuđena penjati se na stolicu kako bi oprala prozor jer joj tuženi nije obezbijedio odgovarajuća sredstva za rad i zaštitu na radu, da je pristala na štetu (pristanak oštećenog postoji kada neko na svoju štetu dopusti drugome poduzimanje neke radnje koja je uzrokovala štetu), da šteta nije nastala njenom krivicom (slučaj kada imalac opasne stvari mora dokazati da je šteta nastala isključivom radnjom oštećenika koju nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti), opravdavaju zaključak prvostepenog suda o utemeljenosti tužbenog zahtjeva.

Prema tome, u situaciji kada je tužiteljica pretrpjela štetu na poslu, odgovornost je tuženog, kao poslodavca, štetu joj naknaditi, a da bi se oslobodio te odgovornosti morao je dokazati da postoji jedan od gore pomenutih instituta obligacionog prava koji isključuje njegovu odgovornost, bilo po kriteriju krivice, bilo po kriteriju uzročnosti. A, po kriteriju krivice odgovornosti za štetu (kada se krivica štetnika pretpostavlja i štetnik treba dokazati štetnu radnju i uzročnu vezu), to su krajnja nužda, nužna odbrana, dopuštena samopomoć i pristanak oštećenog, dok su po kriteriju uzročnosti odgovornosti za štetu ili odgovornosti bez obzira na krivicu (kada štetnik odgovara već na temelju objektivne činjenice da je šteta nastala i na oštećenom je samo obveza dokazati uzročnu vezu između štete i štetne radnje) su viša sila ili krivica oštećenog ili treće osobe. Međutim, u ovom slučaju ne može se govoriti o postojanju ni jednog od pomenutih instituta koji isključuju odgovornost tuženog za štetu uzrokovanu tužiteljici.

Što se tiče tuženikova elaboriranja šta se smatra opasnom stvari u sudskoj praksi, valja znati da svaka stvar, pa tako i ljestve i stolice, njihovim korištenjem u određenim uvjetima mogu biti opasne po zdravlje i život korisnika, a time se mogu svrstati među opasne stvari.

Kako kod izloženog ne postoje okolnosti koje isključuju odgovornost tuženog za štetu ili okolnosti koje bi upućivale na doprinos tužiteljice nastaloj šteti i kako je prvostepeni sud obzirom na okolnosti povređivanja, težinu povrede i posljedice zadobijenih povreda, intezitet i dužinu trajanja fizičkih bolova i straha i narušenu psihičku ravnotežu u dužem periodu, stepen umanjena opće životne aktivnosti, tužiteljici priznao i dosudio primjerenu novčanu naknadu (kakvu ima u vidu odredba člana 200. Zakona o obligacionim odnosima), a kako pri tome nije počinio žalbom ukazane povrede odredaba parničnog postupka, a ni one na koje sud pazi po službenoj dužnosti, dakle, nisu osnovani razlozi i navodi zbog kojih tuženi pobija prvostepenu presudu, radi čega je valjalo žalbu tuženog kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević